YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO

10 päivänä heinäkuuta 2001 *

Asiassa C-315/99 P,

Ismeri Europa Srl, kotipaikka Rooma (Italia), edustajinaan avvocato S. Ristuccia ja avvocato G-L. Tosato, prosessiosoite Luxemburgissa,

valittajana,

jossa valittaja vaatii muutoksenhaussaan yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen (kolmas jaosto) asiassa T-277/97, Ismeri Europa vastaan tilintarkastustuomioistuin, 15.6.1999 antaman tuomion (Kok. 1999, s. II-1825),

ja jossa valittajan vastapuolena on

Euroopan yhteisöjen tilintarkastustuomioistuin, asiamiehinään J.-M. Stenier, J. Inghelram ja P. Giusta,

* Oikeudenkäyntikieli: italia.

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN,

toimien kokoonpanossa: presidentti G. C. Rodríguez Iglesias, jaostojen puheenjohtajat C. Gulmann, M. Wathelet ja V. Skouris sekä tuomarit D. A. O. Edward, J.-P. Puissochet (esittelevä tuomari), P. Jann, L. Sevón, R. Schintgen, F. Macken ja C. W. A. Timmermans,

julkisasiamies: D. Ruiz-Jarabo Colomer,
kirjaaja: apulaiskirjaaja H. von Holstein,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen,

kuultuaan asianosaisten 20.3.2001 pidetyssä istunnossa esittämät suulliset huomautukset,

kuultuaan julkisasiamiehen 3.5.2001 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ismeri Europa Srl (jäljempänä Ismeri) on yhteisöjen tuomioistuimeen 24.8.1999 toimittamallaan valituksella hakenut muutosta EY:n tuomioistuimen perussäännön 49 artiklan nojalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa T-277/97, Ismeri Europa vastaan tilintarkastustuomioistuin, 15.6.1999 antamaan

tuomioon (Kok. 1999, s. II-1825; jäljempänä valituksenalainen tuomio), jolla on hylätty valittajan vaatimukset sen vahingon korvaamisesta, jonka se väitti kärsineensä MED-ohjelmista 30.5.1996 annetussa tilintarkastustuomioistuimen erityiskertomuksessa N:o 1/96 (EYVL C 240, s. 1; jäljempänä kertomus N:o 1/96) siihen kohdistetun arvostelun takia.

2 Tässä *Euroopan yhteisöjen virallisessa lehdessä* 19.8.1996 julkaistussa kertomuksessa tilintarkastustuomioistuin arvosteli monin tavoin MED-ohjelmien hallintoa ja kiinnitti erityistä huomiota eturistiriitoihin ohjelmien hallinnoinnin kokonaisjärjestelmässä. Se totesi, että Välimeren alueen verkostojen yhteistyöelimen (jäljempänä ARTM), jonka komissio perusti MED-ohjelmien hallinnon ja talouden hoitamiseksi Belgian oikeuden mukaisena voittoa tavoittelemattomana organisaationa, neljästä johtokunnan jäsenestä kaksi toimi myös niiden teknisen tuen toimistojen johdossa, joiden kanssa oli tehty sopimus niiden ohjelmien seurannasta, joiden suunnitteluun he olivat osallistuneet ARTM:n johtokunnassa. Ismeri on toinen kertomuksessa N:o 1/96 tarkoitetuista teknisen tuen toimistoista.

3 Ismeri kirjoitti 31.1.1997 tilintarkastustuomioistuimelle esittääkseen huomautuksensa kertomuksesta N:o 1/96 ja pyytääkseen sitä oikaisemaan itseään koskevat kertomuksen kohdat. Tilintarkastustuomioistuin vastasi 7.3.1997 päivätyllä kirjeellään pysyvänsä alkuperäisissä toteamuksissaan ja kieltäytyi julkaisemasta vaadittua oikaisua.

4 Euroopan parlamentti antoi 17.7.1997 kertomuksesta N:o 1/96 päätöslauselman (EYVL C 286, s. 263), jossa se toisti tilintarkastustuomioistuimen toteamukset korostaen tapauksen esimerkinomaisuutta ja kehottaen komissiota toteuttamaan tehokkaita toimenpiteitä, jotta vastaavia tapauksia ei sattuisi.

5 Ismeri nosti 20.10.1997 ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kanteen, jossa se vaati korvausta vahingosta, jota se väitti kertomuksen N:o 1/96 julkai-

semisesta aiheutuneen maineelleen, sekä korvausta sopimusten purkautumisesta aiheutuneesta vahingosta ja ansionmenetyksestä. Kantaja vaati lisäksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta määräämään asian selvittämistoimena useiden todistajien kuulemisesta.

Valituksenalainen tuomio

6 Hylättyään tilintarkastustuomioistuimen esittämät eri prosessiväitteet (valituksenalaisen tuomion 25—94 kohta) ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin vastasi kahdessa vaiheessa kantajan aineellisiin kanneperusteisiin.

7 Ensinnäkin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin huomautti kontradiktorisen periaatteen loukkaamisen osalta, että yhteisön vahingonkorvausvastuun syntyminen edellyttää toiminnan lainvastaisuuden lisäksi sitä, että tämän toiminnan ja vahingon välillä näytetään olevan syy-yhteys (valituksenalaisen tuomion 100 kohta).

8 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että vaikka kantajaa olisi kehotettu esittämään käsityksensä kertomuksesta N:o 1/96 ennen kyseisen asiakirjan hyväksymistä ja julkaisemista, tilintarkastustuomioistuin ei olisi muuttanut sen sisältöä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin päätyi tähän johtopäätökseen sillä perusteella, että Ismeri oli 31.1.1997 päivätyssä kirjeessään esittänyt huomautuksensa kertomuksen N:o 1/96 tiettyjen kohtien paikkansapitävyydestä ja että tilintarkastustuomioistuin oli hylännyt kaikki nämä huomautukset 7.3.1997 antamassaan vastauksessa ilmoittamalla kantajalle, ettei kyseistä kertomusta ollut tarpeen oikaista. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan tilintarkastustuomioistuin olisi samalla tavoin pitäytynyt kertomuksen N:o 1/96 sanamuodossa, vaikka Ismerin huomautukset olisi toimitettu sille ennen asiakirjan hyväksymistä eikä sen jälkeen (valituksenalaisen tuomion 101—104 kohta).

9 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi siis kanneperusteen vastaamatta siihen, saattoiko kantaja vedota tilintarkastustuomioistuimessa kontradiktoriseen periaatteeseen saadakseen oikeuden tulla kuulluksi ennen kertomuksen N:o 1/96 hyväksymistä (valituksenalaisen tuomion 105 kohta).

10 Toiseksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi siitä, loukkasivatko kertomukseen N:o 1/96 sisältyneet arvostelut Ismerin kunniaa, että tilintarkastustuomioistuin voi joissakin tapauksissa mainita nimeltä toimielinten ulkopuoliset, vakavassa väärinkäytöksessä suoraan mukana olleet henkilöt (valituksenalaisen tuomion 109 kohta). Yhteisö saattaa tällaisessa tilanteessa joutua kyseisistä henkilöistä esitettyjen arviointien perusteella vastuuseen, jos kerrotut seikat eivät pidä aineellisesti paikkaansa tai jos niistä tehty tulkinta on virheellinen. Tällainen arviointi kuuluu kokonaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen valvontavaltaan (valituksenalaisen tuomion 110 kohta).

11 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi ensimmäisestä erityisestä kunnianloukkausväitteestä, joka liittyi eturistiriitaan, että tilintarkastustuomioistuin oli ottamatta kantaa siihen, oliko kantajalla selvä petostarkoitus vai ei, velvollinen ilmoittamaan objektiivisesta toimintahäiriöstä, jonka avulla Ismeri pystyi vaikuttamaan päätöksentekomenettelyyn ARTM:ssä ja siis edistämään omia henkilökohtaisia etujaan oman ja johtajansa aseman avulla. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan nämä tosiseikat merkitsivät itsessään eturistiriitatilannetta, eikä tilintarkastustuomioistuin ollut tehnyt virhettä tuodessaan nämä seikat julki (valituksenalaisen tuomion 112—124 kohta).

12 Käsitellessään toista väitettä, joka koski sitä, että kantaja vastusti komission vaatimusta siitä, että teknisen tuen toimistojen johtajat jättävät ARTM:n johtokunnan, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että kertomuksessa N:o 1/96 kuvatut tosiseikat pitivät aineellisesti paikkansa ja että niitä oli tulkittu oikein, sillä Ismerin johtaja erosi vasta kaksi vuotta komission vaatimuksen esittämisen jälkeen, ja sen edellytykseksi oli asetettu julkisten hankintasopimusten saaminen ja seuraajan valinta (valituksenalaisen tuomion 126—143 kohta).

13 Kolmannen väitteen mukaan tilintarkastustuomioistuin ei ollut ottanut huomioon kantajan työssä saavutettuja myönteisiä tuloksia, minkä osalta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin korosti, ettei kyseessä ollut arviointiperuste, jolla voitaisiin kyseenalaistaa vastaajan toimivaltaansa kuuluvasta alasta eli varainhoidosta tekemien päätelmien asianmukaisuus (valituksenalaisen tuomion 144—147 kohta).

14 Näin ollen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi kanteen (valituksenalaisen tuomion 148 kohta).

Valitus

15 Ismeri vaatii yhteisöjen tuomioistuinta kumoamaan valituksenalaisen tuomion, hyväksymään sen ensimmäisessä oikeusasteessa esittämät vaatimukset ja velvoittamaan tilintarkastustuomioistuimen korvaamaan sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa että yhteisöjen tuomioistuimessa aiheutuneet oikeudenkäyntikulut. Se esittää tässä tarkoituksessa kuusi kumoamisperustetta.

16 Tilintarkastustuomioistuin vaatii yhteisöjen tuomioistuinta hylkäämään valituksen ja velvoittamaan Ismerin korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Ensimmäinen valitusperuste, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa on tehty menettelyvirheitä, kun todistajia ei ole määrätty kuultavaksi eivätkä selvittämistoimet ole olleet riittäviä

17 Ismeri väittää, että sen pyyntö todistajien kuulemisesta oli itsenäinen vaatimus, johon ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen olisi pitänyt ottaa kantaa vali-

tuksenalaisessa tuomiossa. Se lisää, että se, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin implisiittisesti kieltäytyi hyväksymästä sen pyyntöä, merkitsee sitä, ettei asiaa selvitetty riittävästi, sillä vaikka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin totesi epäilevänsä tiettyjen asiakirjojen luotettavuutta, se tukeutui kertomuksessa N:o 1/96 esitettyyn versioon tosiseikoista.

18 Tilintarkastustuomioistuin vastaa tähän, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi yksinomaisen harkintavaltansa nojalla valita todisteet, ja toteaa toissijaisesti, että asiaa selvitettiin riittävästi. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ei sitä paitsi tarvitse selittää tuomiossaan niitä syitä, joiden vuoksi se ei hyväksy pyyntöä asian selvittämistoimista, kuten todistajien kuulemisesta.

19 On yksinomaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiana arvioida, onko sen ratkaistavana olevissa asioissa käytettävissä olevia tietoja tarpeen täydentää. Sille esitettyjen asiakirjojen todistusarvo kuuluu sen tosiseikkojen arviointia koskevaan yksinomaiseen toimivaltaan, eikä yhteisöjen tuomioistuin voi vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan tutkia valituksen yhteydessä tosiseikkoja, paitsi jos ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle esitetty selvitys on otettu huomioon virheellisesti tai jos ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen määrittämän tosiseikaston paikkansapitämättömyys käy ilmi oikeudenkäyntiasiakirjoista (asia C-119/97 P, Ufex ym., tuomio 4.3.1999, Kok. 1999, s. I-1341, 66 kohta ja asia C-437/98 P, Infrisa v. komissio, määräys 14.10.1999, Kok. 1999, s. I-7145, 34 kohta).

20 Valituksessa ei ole esitetty tietoja, joiden perusteella tästä voitaisiin katsoa olevan kyse esillä olevassa asiassa. Näissä olosuhteissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta ei voida arvostella siitä, ettei se ole nimenomaisesti vastannut tuomiossaan Ismerin pyyntöön todistajien kuulemisesta.

21 Ensimmäinen valitusperuste on näin ollen hylättävä.

Toinen valitusperuste, joka koskee kontradiktorisen periaatteen loukkaamista, ja kolmas valitusperuste, jonka mukaan tämän periaatteen loukkaamista koskevaan väitteeseen ei ole otettu kantaa

22 Toisessa valitusperusteessaan Ismeri arvostelee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta siitä, että se on valituksenalaisessa tuomiossa tukeutunut siihen, että tilintarkastustuomioistuin kieltäytyi oikaisemasta kertomusta N:o 1/96 valittajan toivomalla tavalla sen julkaisemisen jälkeen, ja päätellyt, että se olisi toiminut samalla tavoin, vaikka Ismeri olisi saanut tilaisuuden tulla kuulluksi ennen kyseisen kertomuksen hyväksymistä.

23 Ismerin mukaan kontradiktorinen periaate, jonka noudattaminen edellyttää asianomaisten henkilöiden kuulemista ennen heitä koskevan päätöksen tekemistä, on perustavanlaatuinen edellytys viranomaisella olevan harkintavallan käyttämiselle. Tämä edellytys koskee EY:n perustamissopimuksen 206 artiklan (josta on muutettuna tullut EY 276 artikla) nojalla sekä yhteisön toimielimiä että muita oikeussubjekteja, joiden toimia tilintarkastustuomioistuin valvoo. Se on myös välttämätön tekijä Euroopan parlamentissa käytävässä vastuuvapausmenettelyssä.

24 Tilintarkastustuomioistuin huomauttaa, että sopimussuhteen ulkopuolisen yhteisön vastuun syntymiselle asetetut kolme edellytystä, joihin kuuluu lainvastaisuuden ja vahingon välinen syy-yhteys, ovat kumulatiivisia ja että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ei tarvinnut ottaa kantaa kahteen muuhun edellytykseen, jos se katsoi yhden edellytyksistä jääneen täyttymättä. Tilintarkastustuomioistuimen mukaan väite, jonka mukaan arvostelun kohteeksi joutuneella ulkopuolisella taholla pitäisi olla sama oikeus tulla kuulluksi kuin valvonnan kohteena olevalla toimielimellä, on jätettävä tutkimatta, koska se ei kohdistu valituksenalaiseen tuomioon, tai toissijaisesti hylättävä perusteettomana.

25 Ismeri toistaa kolmannessa valitusperusteessaan olennaisilta osin edellisen valitusperusteensa, kun se arvostelee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta siitä, että se on sivuuttanut valittajan mielestä keskeisen kysymyksen kontradiktorisen periaatteen soveltamatta jättämisestä esillä olevassa asiassa. Vastaaja vastaa tähän samoihin perusteluihin vedoten kuin toiseen valitusperusteeseen vastatessaan.

26 Nämä molemmat valitusperusteet, jotka on syytä tutkia yhdessä, kohdistuvat ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päättelyyn, jonka perusteella se on valituksenalaisen tuomion 100—105 kohdassa hylännyt kanneperusteen, jonka mukaan kontradiktorista periaatetta on loukattu, "ilman että on tarpeen tutkia, voiko kantaja käsiteltävänä olevassa asiassa vedota tähän periaatteeseen vai ei".

27 Huomattakoon, että tilintarkastustuomioistuin ei ole sen menettelyä koskevien säännösten mukaan velvollinen toimittamaan ulkopuolisille kertomustensa luonnoksia samoin edellytyksin kuin yhteisön toimielimille eikä julkaisemaan kertomustensa jälkeen asianomaisten antamia vastauksia. EY:n perustamissopimuksen 188 c artiklan 4 kohdassa (josta on muutettuna tullut EY 248 artiklan 4 kohta) ja perustamissopimuksen 206 artiklassa tarkoitetun menettelyn tarkoituksena on edistää yhteisön varainhoitoa kertomusten toimittamisella toimielimille ja niiden vastausten laatimisella. Se, että ulkopuolisia henkilöitä kehotetaan osallistumaan tähän menettelyyn, ei edistä tavoitellun päämäärän saavuttamista.

28 Kontradiktorinen periaate on kuitenkin yleinen oikeusperiaate, jonka noudattamista yhteisöjen tuomioistuin valvoo. Sitä sovelletaan kaikkiin menettelyihin, jotka voivat johtaa yhteisön toimielimen päätökseen, joka vaikuttaa huomattavasti tietyn henkilön etuihin (ks. vastaavasti asia 17/74, Transocean Marine Paint v. komissio, tuomio 23.10.1974, Kok. 1974, s. 1063, 15 kohta; Kok. Ep. II, s. 363).

29 Vaikka tilintarkastustuomioistuimen kertomusten hyväksyminen ja julkaiseminen eivät ole niissä mainittujen henkilöiden etuihin suoraan vaikuttavia päätöksiä, ne voivat aiheuttaa näille henkilöille sellaisia seurauksia, että näiden on voitava ennen kyseisten kertomusten lopullista hyväksymistä esittää huomautuksensa niistä kohdista, joissa heidät on nimenomaisesti mainittu.

30 Tilintarkastustuomioistuin ei ole kehottanut Ismeriä esittämään näkemystään sitä koskevista kohdista, jotka se oli aikonut sisällyttää kertomukseen N:o 1/96, minkä vuoksi on katsottava, että tämän kertomuksen hyväksymismenettelyssä on loukattu kontradiktorisen menettelyn periaatetta.

31 Tämän periaatteen loukkaaminen ei korjaudu sillä, että valittajalle on annettu tilaisuus esittää huomautuksensa tilintarkastustuomioistuimelle sen jälkeen, kun kertomus N:o 1/96 oli jo julkaistu. On täysin selvää, että toimielimen on luontevampaa ottaa vastaan huomautuksia ennen lopullisen kantansa muodostamista kuin sen julkaisemisen jälkeen, sillä arvostelun hyväksyminen kertomuksen julkaisemisen jälkeen pakottaisi sen muuttamaan kantaansa ja oikaisemaan kyseistä kertomusta.

32 Samasta syystä pelkästään siitä seikasta, että tilintarkastustuomioistuin hylkäsi 7.3.1997 Ismerin 31.1.1997 esittämän arvostelun 19.8.1996 julkaistusta kertomuksesta N:o 1/96, ei ole mahdollista päätellä, että se olisi välttämättä toiminut samalla tavoin, jos tämä arvostelu olisi esitetty ennen kyseisen kertomuksen hyväksymistä 30.5.1996.

33 Sitä vastoin kaikki asian olosuhteet, sellaisina kuin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on niitä tutkinut, ja erityisesti se, että hyvän hallinnon sääntöjä on

rikottu räikeästi ja vakavasti, kun henkilöt, joiden edustamiin yksityisiin etuihin ARTM:n päätökset vaikuttavat suoraan, ovat jatkaneet kyseisen yhteistyöelimen johtokunnassa, osoittavat, ettei Ismerin kuulemisella olisi missään tapauksessa voitu muuttaa tilintarkastustuomioistuimen kantaa tämän yhtiön kertomuksessa N:o 1/96 nimeltä mainitsemisen tai tässä yhteydessä käytettyjen sanavalintojen tarkoituksenmukaisuudesta.

34 Tästä seuraa, että esillä olevassa asiassa tapahtunut lainvastaisuus ei ole voinut vaikuttaa kertomuksen N:o 1/96 sisältöön ja että näin ollen Ismerin etukäteen kuulematta jättämisen ja vahingon, jota se katsoo itselleen aiheutuneen kyseisen kertomuksen julkaisemisesta, välillä ei ole syy-yhteyttä.

35 Ismeri ei näin ollen voi perustellusti valittaa siitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin hylkäsi sen kontradiktorisen periaatteen loukkaamisesta esittämän kanneperusteen.

36 Toinen ja kolmas valitusperuste on siten hylättävä.

Neljäs valitusperuste, joka koskee yhteisön oikeuden rikkomista ja väitetystä kunnianloukkauksesta esitettyjen perustelujen riittämättömyyttä

37 Ismeri väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on virheellisesti ja mitenkään kantaansa perustelematta katsonut, ettei kunnianloukkausta ole tapahtunut, vaikka ulkopuolista koskevien nimenomaisten tietojen julkaiseminen viittauksin mahdollisiin rikossyytteisiin on ensinnäkin vastoin ensimmäisen

oikeusasteen tuomioistuimen poikkeustapauksia lukuun ottamatta hyväksymää nimettömyyttä koskevaa sääntöä, toiseksi vastoin luottamuksellisuusperiaatetta, jota on yleisten oikeusperiaatteiden mukaan noudatettava rikossyytettä nostettaessa, ja kolmanneksi vastoin suhteellisuusperiaatetta, joka edellyttää, etteivät yhteisön toimielimet vahingoita yksityisten subjektiivista asemaa enemmän kuin näiden toimielinten tavoittelemien päämäärien saavuttamiseksi on välttämätöntä.

38 Tilintarkastustuomioistuimen mukaan väitteet on jätettävä tutkimatta, koska ne eivät kohdistu suoraan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen oikeudelliseen päättelyyn. Toissijaisesti vastaaja korostaa, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on tutkiessaan vakavaa toimintahäiriötä, johon Ismeri on osallistunut, tietoisesti pitänyt tarpeellisena ja siten oikeasuhteisena niiden henkilöiden mainitsemista, joiden osalta eturistiriita on tuotu esiin. Ismerin viittaus hypoteettiseen vaitioloperiaatteeseen on joka tapauksessa uusi.

39 Valituksenalaisen tuomion 109 kohdasta ilmenee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen katsoneen, että tilintarkastustuomioistuin voi poikkeuksellisesti ja etenkin silloin, kun on kyse vakavasta toimintahäiriöstä, joka huomattavasti vaikuttaa tulojen tai menojen laillisuuteen ja asianmukaisuuteen tai varainhoidon moitteettomuuteen, tuoda julki kaikki todetut seikat ja siis mainita nimeltä toimielinten ulkopuoliset, väärinkäytöksessä suoraan mukana olleet henkilöt. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukaan tällainen nimeäminen, joka on perusteltua tilintarkastustuomioistuimen valvontatehtävän tehokkaan toteuttamisen vuoksi, voi olla erityisen tarpeellista silloin, kun henkilöllisyyden salaamisesta aiheutuisi epäilyksiä mukana olleiden henkilöiden henkilöllisyydestä.

40 On katsottava ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tavoin, että tilintarkastustuomioistuin voi erityisissä olosuhteissa, jotka saattavat liittyä tosiseikkojen vakavuuteen tai ulkopuolisten etuja vahingoittavaan ristiriitaan, mainita kertomuksissaan nimeltä henkilöitä, jotka eivät lähtökohtaisesti kuulu sen val-

vontavaltaan, edellyttäen, että näiden henkilöiden osalta noudatetaan kontradiktorista periaatetta, kuten tämän tuomion 28 ja 29 kohdassa on korostettu.

41 Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on tällaisessa tapauksessa nostettua kannetta käsitellessään arvioitava, oliko nimeltä mainitseminen tarpeen ja oikeassa suhteessa kertomuksen julkaisemisella tavoiteltuun päämäärään nähden. Sen tältä osin harjoittama kokonaisvaltainen valvonta kuuluu sen tosiseikkojen arviointia koskevaan yksinomaiseen toimivaltaan, eikä valitusta käsittelevä tuomioistuin voi tutkia tosiseikkoja, paitsi jos määritetty tosiseikasto on aineellisesti paikkansapitämätön tai jos asiakirjaselvitys on otettu huomioon virheellisesti.

42 Siten arviointi, jonka perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut, että tilintarkastustuomioistuin saattoi laillisesti mainita Ismerin nimenomaisesti kertomuksessaan N:o 1/96 ja viitata kertomuksen 57 kohdassa komission suorittamaan tutkintaan siitä, oliko kenties tarpeen nostaa kanteita, ei kuulu yhteisöjen tuomioistuimen valvontavaltaan, sillä yhdenkään esillä olevassa valituksessa esitetyn seikan perusteella ei voida katsoa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen esittäneen asiakirjaselvitystä virheellisesti tai sen toteamusten olevan aineellisesti paikkansapitämättömiä.

43 Neljäs valitusperuste on näin ollen hylättävä.

Viides valitusperuste, joka koskee tosiseikkojen virheellistä esittämistä, perustelujen riittämättömyyttä ja oikeudellisesti virheellistä luonnehdintaa eturistiriidan osalta

44 Valittaja väittää, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on esittänyt asian tosiseikat virheellisesti katsoessaan, että Ismerin osalta kyse oli eturistiriidasta.

Tämän jälkeen valittaja väittää, että ARTM:llä, jonka johtokuntaan yksi sen johtajista kuului, ei ollut sellaista päätösvaltaa, että se olisi voinut tehdä sopimuksia teknisen avun toimistojen kanssa, että päätös antaa Ismerille ainoat kaksi sopimusta, joihin kertomus N:o 1/96 perustuu, on komission tekemä ja että MED-ohjelmien "kokeiluvaihe", johon perustuu sopimusten tekeminen suoraan toimistojen kanssa, on jatkunut ARTM:n perustamisen jälkeen.

45 Valittaja lisää, että eturistiriidan käsitteen käyttäminen viittaamatta asianomaisten henkilöiden aikomuksiin on oikeudellisesti merkityksetön, eikä se sovellu tilanteen minkäänlaisen luonnehdinnan perusteluksi.

46 Tilintarkastustuomioistuin toteaa, että koska selvitysaineistoa ei ole esitetty virheellisesti eivätkä tosiseikkoja koskevat toteamukset ole paikkansapitämättömiä, väitteet ARTM:n valtuuksista, komission asemasta ja "kokeiluvaiheen" pituudesta merkitsevät vain kehotusta palata ensimmäisessä oikeusasteessa tehtyihin tosiseikkoja koskeviin toteamuksiin, mitä ei voida hyväksyä. Eturistiriidan käsitettä koskeva pohdinta, jossa vain toistetaan jo ensimmäisessä oikeusasteessa esitetty väite, ei täytä tutkittavaksi ottamisen edellytyksiä eikä ole perusteltu, sillä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on selvästi määritellyt, mitä tällä käsitteellä on ymmärrettävä.

47 Ensinnäkin on todettava, että tilintarkastustuomioistuimen harjoittamassa yhteisön toimielinten ja elinten varainhoidon valvonnassa eturistiriidan käsite, jonka ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on valituksenalaisen tuomion 112 kohdassa määritellyt siten, että "henkilö, joka arvioi ja valitsee julkisen tarjouskilpailun tarjouksia, saa tällaisen julkisen hankintasopimuksen", on merkityksellinen, hyödyllinen ja kyseisen toimielimen tai elimen vakavalle toimintahäiriölle ominainen.

48 Toiseksi, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi, jonka mukaan sen käsiteltäväksi saatetut tosiseikat merkitsivät eturistiriitatilannetta, kuuluu pääasian ratkaisevan tuomioistuimen tosiseikkojen arviointia koskevaan yksinomaiseen toimivaltaan. Koska esillä olevassa valituksessa ei ole tuotu esiin, että valituksenalaisessa tuomiossa määritelty tosiseikasto olisi aineellisesti paikkansapitämätön tai että asiakirjaselvitys olisi esitetty virheellisesti, tämä arviointi ei kuulu yhteisöjen tuomioistuimen valvontavaltaan.

49 Viides valitusperuste on näin ollen hylättävä.

Kuudes valitusperuste, joka koskee tosiseikkojen virheellistä esittämistä ja perustelujen riittämättömyyttä sen osalta, että Ismeri vastusti vaatimusta siitä, että sen johtaja eroaisi ARTM:n johtokunnasta

50 Ismeri väittää, ettei ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voinut tyytyä esittämään epäilyksiään sellaisen asiakirjan luotettavuudesta, jonka oletettiin osoittavan, että komissio oli luopunut vaatimasta, että yksi Ismerin johtajista eroaisi ARTM:n johtokunnan jäsenyydestä. Valittaja kiistää myös perustelut, joiden nojalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on katsonut, että eroaminen on lopulta tapahtunut sopimusten teosta ja tilalle valittavia henkilöitä koskevista ehdotuksista käytyjen pitkien neuvottelujen päätteeksi.

51 Tilintarkastustuomioistuimen mielestä näihin toteamuksiin ei sisälly mitään sellaista, jonka perusteella voitaisiin katsoa, että tosiseikasto olisi tuomiossa esitetty virheellisesti, mikä olisi ainoa peruste ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tekemän arvioinnin kyseenalaistamiseksi.

52 Sen pohdinnan perusteella, jonka Ismeri on tässä valituksessa aloittanut 21.1.1994 pidetyn ARTM:n johtokunnan kokouksen pöytäkirjan tulkinnasta ja Ismerin asettamista edellytyksistä johtajansa lähdölle tämän yhteistyöelimen johtokunnasta, ei voida todeta, että valituksenalaisen tuomion perusteluissa tosiseikat olisivat aineellisesti paikkansapitämättömiä tai että asiakirjaselvitys olisi esitetty virheellisesti.

53 Kuudes valitusperuste merkitsee näin ollen kehotusta arvioida uudelleen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tosiseikastosta tekemää arviointia, vaikka tällaista ei voi vaatia valituksessa.

54 Kuudes valitusperuste on näin ollen jätettävä tutkimatta.

55 Kaiken edellä esitetyn perusteella valitus on hylättävä kokonaisuudessaan.

Oikeudenkäyntikulut

56 Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklan 2 kohdan mukaan, jota sovelletaan valituksen käsittelyyn 118 artiklan nojalla, asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska Ismeri on hävinnyt valitusasian ja tilintarkastustuomioistuin on vaatinut oikeudenkäyntikulujen korvaamista, Ismeri on velvoitettava korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN

on antanut seuraavan tuomiolauselman:

1) **Valitus hylätään.**

2) **Ismeri Europa Srl velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.**

Rodríguez Iglesias Gulmann Wathelet

Skouris Edward Puissochet

Jann Sevón Schintgen

Macken Timmermans

Julistettiin Luxemburgissa 10 päivänä heinäkuuta 2001.

R. Grass G. C. Rodríguez Iglesias

kirjaaja presidentti